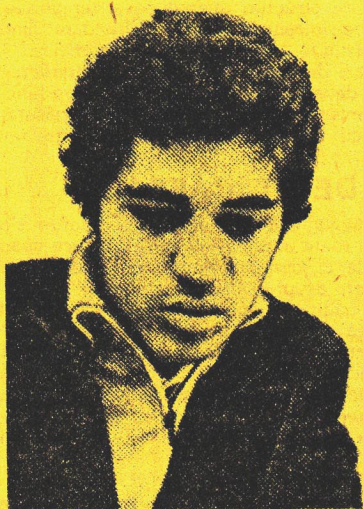

De la GARRIK la... Grossmeister KASPAROV

UN MARATON PE VERTICALĂ

Ing. LIVIU PODGORNEI

Inaintea marii finale în Olimp era liniște, liniștea dinaintea furtunii. Tinerii își proiectaseră îndelung „armele secrete”, iar acum se amuzau cu gazetarii, făcând pe dezinteresați - truc ieftin -, „bătrâni” păreau mai degrabă veniți la... băi decât la concurs - tot un truc, dar mai subtil -, numai arbitrul internațional Vlasdas Mikenas (viitorul „central” al celui de-al doilea meci Karpov-Kasparov) și directorul hotelului-gazdă Iveria nu-și vedeau capul de griji și de nopți albe. Ai fi crezut, văzându-i pe șahiști cum se distrează, că au sosit la odihnă și nici unul din ei nu vrea să audă de șah. În culise însă războiul nervilor începuse, fiecare își cunoștea rolul la perfecție și dorea să și-l spună, la semnul lui Mikenas, până la ultima „silabă” de „franceză”, „engleză” ori „spaniolă”. Organizarea era excelentă, gazdele se străduiseră să prevadă chiar și cele mai neînsemnate detalii ale turneului, până și vremea fusese parcă special „programată” pentru „duel”: pe cind la Moscova gerul și viscolul făceau ravagii, la Tbilisi mercurul termometrelor nu coborîse nici măcar noaptea sub 10°C! Ferindu-i pe toți, mai ales pe chibitii de „afară”, veșnic în așteptarea unui bileț în plus, toamna uitase pur și simplu să mai plece, furată poate de zîmbetul irezistibil al lui Beliavski, de chelia „camuflată” a lui Tal ori de fulgerale privirii lui Garri. La Palatul Șahului totul încremenise în așteptarea gongului, echipele de analizatori își încheiaseră și ele ultimele pregătiri (la berăria din colț!), superstițioșii făceau la hotel schimb de etaje, de camere (treisprezecele era la mare căutare!), de locuri la masă, se procurau talismane la „negru”, se trimiteau și se primeau zeci de telegrame, telefoanele sunau fără încetare, iar „fani” nu mai pridideau cu încurajările pe sub... balcoane. Fe-

bra șahului cuprinsese întreaga suflare gruzină. Nici că s-ar fi putut alege un loc mai potrivit de desfășurare, fiindcă, așa cum spunea și academicianul L. Gabunia la festivitatea de deschidere, fiecare gruzin nu e numai poet, cum susține un vechi proverb local, ci și șahist. Imensa sală de spectacole, luată cu asalt, s-a dovedit neîncăpătoare încă din prima zi, parcurile din împrejurimi dintr-a doua, iar după a treia zi a trebuit să fie deviată circulația auto. Paradoxal, dar cel mai greu solicitați în acele zile n-au fost jucătorii, cum lesne s-ar putea bănuși, ci... agenții de circulație! Pe lângă ceea ce s-a întîmplat de-a lungul celor trei săptămîni în centrul și în jurul acestei manifestări inegalabile, „meciul secolului” de la Reykjavik a fost un biet show de adio. Superbă declarație de dragoste pentru șah a tuturor, organizatori, mari maestri, gazetari, spectatori, superb și efortul lui Garri de a deveni campion al U.R.S.S. la 15 ani!

Pentru el Tbilisi însemna marea victorie din 1976, cînd cîștigase, ca și Maia Ciburdanidze, titlul juniorilor, dar aceasta i se părea atît de demult... Lumea nu-l uitase totuși, de vreme ce primarul orașului a ținut neapărat să-l salute, să-i amintească performanța și să declare la deschidere că „localnicii sînt bucuroși de debutul său în Liga Superioară și că îi vor urmări jocul cu deosebită atenție”. Optsprezece fete și băieți îmbrăcați în costume naționale, „interpreți” ai celei mai nostime trageri la sorți din cite se mai văzuseră pînă atunci, s-au aliniat pe avanscena Palatului, oferind fiecărui jucător flori, o cutie cu bomboane, o pălărie albă și un plic cu numărul de concurs. Maestrii, mai întîi uimiți, apoi amuzați, s-au prins în joc, iar alegerea partenerilor a condus la următoarea ordonare: 1. Oleg Romanîșin (MMI*, 2578**), campion european de juniori în 1973; 2. Vitali Teskovski (MMI, 2575); 3. Mihail Tal (MMI, campion mondial între 1960-1961, campion al U.R.S.S. în 1957, 1958, 1967, 1972, 1974, 2630); 4. Efim Gheller (MMI, campion al U.R.S.S. în 1955, 2554); 5. Vladimir Baghirov (MMI, 2532); 6. Serghei Makarîcev (MMI, 2501, campion european de juniori în 1974); 7. Lev Polugaevski (MMI, 2639, campion al U.R.S.S. în 1967, 1968); 8. Vladimir Tukmakov (MMI, 2593, vicecampion al U.R.S.S. în 1970, 1972); 9. Ghenadi Kuzmin (MMI, 2556); 10. Ghenadi Timoscenco (MI***, 2531); 11. Tamaz Gheorgadze (MMI, 2513); 12. Iuri Razuvaev (MMI, 2515); 13. Alexandr Beliavski (MMI, campion mondial de juniori în 1973, campion al U.R.S.S. în 1974, 2594); 14. Boris Gulko (MMI, campion al U.R.S.S. în 1977, 2580); 15. Garri Kasparov (M****, 2422); 16. Iosif Dorfman (MMI, campion al U.R.S.S. în 1977, 2556); 17. Evgheni Sveșnikov (MMI, 2536); 18. Adrian Mihalcîșin (MMI, 2518). Cea mai grea sarcină a avut-o „partenera” uriașului Makarîcev, cea mai scundă dintre toate. Dacă cu florile, bomboanele și plicul a mai mers cum a mai mers, la așezarea pălăriei, cu toată plecaciunea marelui maestru, micuța cred că l-a blestemat pentru

alegerea făcută. Dar a trecut și acest moment dificil și arbitrul a anunțat startul în timp ce Mihalcîșin bombăna nemulțumit că „picase” cu amicul său Romanîșin tocmai în prima rundă, Beliavski radia de bucurie că locuia, în sfîrșit, la camera 13 a etajului 13 (după patru zile de „vinătoare” prin tot hotelul!), că primise plicul cu numărul 13, iar cu Romanîșin trebuia să joace tocmai în runda a... treisprezecea. Inutil de precizat că, fiind colegi de club la „Avangard”-Lvov, Mihalcîșin, Beliavski și Romanîșin ar fi vrut să joace între ei cît mai tîrziu cu putință. Și șahul are aranjamentele sale...

În prima rundă cel mai tînăr participant - Garri Kasparov - l-a înfruntat pe cel mai vîrstnic - marele maestru Efim Gheller. Diferenței apreciabile de vîrstă - aproape 40 de ani! - și de experiență Garri i-a opus tenacitatea și imaginația sa inepuizabile: Gheller-Kasparov (Apărarea Karo-Kann) 1.e4 c6 2.d4 d5 3.Cd2 de 4.C:e4 Nf5 5.Cg3 Ng6 6.h4 h6 7.h5 Nh7 8.Cf3 Cf6 9.Nd3 N:d3 10.D:d3 Cbd7 11.Nd2 Dc7 12.0-0-0 e6 13.Ce4 0-0-0 14.g3 C:e4 15.D:e4 Ne7 16.Rb1 The8 17.De2 Nd6 18.The1 Cf6 19.Ce5 c5 20.dc N:e5 21.D:e5 D:e5 22.T:e5 Td4 (ar fi fost mai slab 22...Cg4 23.Te2 Td5 24.Rc1 Ted8 25.f3 Ce5 26.Tf1 Cc4 27.Nc3 cu joc excelent pentru alb) 23.Rc1 Ted8 24.f3 Cd7 25.Teel C:c5 26.Nc3 T:d1 + 27.T:d1 T:d1+ 28.R:d1 f6 29.Nb4 Cd7 30.Re2 Rd8 31.g4 Re8 32.f4 Rf7 33.Nd2 g6 34.f5 g5 35.Nc3 Cb6 36.Nd4 Cc8 37.Rf3 b6 38.f+ R:e6 39.c4 Ce7 40.Nc3 f5 41.Ng7 Cg8 42.b4 (mutarea din plic). Interesant a fost nu numai jocul în sine, încheiat pînă la urmă la egalitate, ci și modul în care s-a comportat puștilul într-o situație atît de stresantă, pe o scenă veritabilă, măturată de reflectoare, în fața camerelor de luat vederi și a unui public erudit și pretențios. Cîți dintre marii șahiști ai lumii nu s-au fîsticit pe tablă și... pe lîngă ea la un astfel de debut? Mai vîrstnicii iubitori ai șahului își vor aminti, poate, de felul în care regretatul Tigran Petrosian a „reușit” să piardă prima partidă a meciului său cu Mihail Botvinnik, în 1963. O dată ajuns pe scenă, bliturile, aplauzele, reflectoarele, încurajările la Wimbledon, prezența soției în sală, toate la un loc l-au făcut K.O.! Și Petrosian era ditamai șalangerul, depășise de mult stadiul de „speranță”. Ei bine, pe Garri nu l-a emoționat nimeni și nimic, ba s-a ținut chiar mai tare în scaun, ca Gheller! „Vulturul” (deși încă nu fusese suprannumit „vulturul din Baku”, noi anticipăm puțin) a refuzat mai întîi propunerea de remiză (!) la întrerupere, dar a acceptat-o ulterior, după ce s-a convins la analiză că nu poate cîștiga cu nici un chip. O „răutate” căreia în cîțiva ani i se va duce vestea în toată lumea, unindu-l peste timp și pe veșnicie de „eternul” Fischer.

- Mare maestru internațional
- ... Coeficientul valoric ELO
- ... Maestru internațional
- **** Maestru

